

Warszawa, dnia 16 lutego 2012 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DL-P-IV-070-3/12 / 6

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

honorowy Panie Przewodniczący!

W odpowiedzi na wystąpienie Pana Przewodniczącego z dnia 27 stycznia 2012 r., znak: BPS/KU-034/39/3/12, w sprawie wyrażenia opinii na temat rozwiązań zaproponowanych w senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (druk senacki nr 39), w zakresie właściwości resortu sprawiedliwości, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Zgodnie z przepisem przejściowym - art. 230 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.) – dalej „ustawa”, szefowie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, każdy w zakresie swojego działania, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tej ustawy, uwzględniając kwalifikacje zawodowe funkcjonariusza, jego przydatność do służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Agencji Wywiadu, a także wysokość posiadanych limitów zatrudnienia i środków budżetowych oraz planowaną strukturę organizacyjną, mieli poinformować pisemnie funkcjonariuszy zniesionego Urzędu Ochrony Państwa o wypowiedzeniu stosunku służbowego.

Z kolei art. 230 ust. 7 ustawy przewidywał, iż wobec funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia zaproponowanych warunków służby w nowo utworzonych Agencji

Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, lub w stosunku do którego dokonano wypowiedzenia stosunku służbowego, nie stosuje się przepisów art. 60 ust. 4 i art. 63 ustawy (czyli przepisów przewidujących dłuższe terminy zwolnienia ze służby w określonych przypadkach).

Wskazane wyżej przepisy przejściowe zostały zaskarżone przez grupę posłów, a przepisom tym zarzucono niekonstytucyjność, wskazując jako wzorce kontroli art. 7, art. 32 i art. 50 Konstytucji oraz art. 25 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.

Podkreślenia jednocześnie wymaga, iż na mocy przepisów przejściowych ustawy funkcjonariusze pełniący służbę w Urzędzie Ochrony Państwa stali się z mocy prawa funkcjonariuszami Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, z zachowaniem dotychczasowych warunków służby, ale tylko do czasu ich zmiany w trybie określonym w art. 230 ustawy (art. 228 ust. 1 ustawy). Oznacza to, że w terminie 14 dni od daty wejścia w życie ustawy szefowie nowo utworzonych Agencji, każdy w zakresie swojego działania, powinni byli podjąć decyzje personalne w odniesieniu do każdego funkcjonariusza. W zakwestionowanym przepisie zostały sformułowane kryteria oceny: kwalifikacje zawodowe funkcjonariusza, jego przydatność do służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Agencji Wywiadu, wysokość posiadanych limitów zatrudnienia i środków budżetowych oraz planowana struktura organizacyjna. Zdaniem wnioskodawców, ustawodawca pozostawił szefom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu zbyt szeroki zakres swobody w doborze kadr, przez to, że nie doprecyzował, w jaki sposób należy brać pod uwagę wskazane kryteria i nie upoważnił do wydania aktów wykonawczych w tym zakresie.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 kwietnia 2004 r. (sygn. K 45/02) uznał niezgodność art. 230 ust. 1 i art. 230 ust. 7 ustawy z art. 32 i 60 Konstytucji oraz art. 25 lit. c Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r.

Senacki projekt ustawy stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do cytowanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W uzasadnieniu do powyższego orzeczenia Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu nie zawiera

postanowień dających podstawę do dokonywania wyboru pomiędzy funkcjonariuszami, których pragnie się pozostawić w służbie i którym chce się wypowiedzieć stosunek służbowy. Tego rodzaju selekcja, do której oczywiście są uprawnieni zwierzchnicy, może być dokonywana tylko w trybie przewidzianym przez przepisy ustawowe. Nie może być natomiast przeprowadzana w sposób arbitralny jako element procesu reorganizacji aparatu państwowego. Reorganizacja nie może być wykorzystywana jako okazja do wymiany kadry. Stanowi to bowiem obejście przepisów gwarantujących funkcjonariuszom wzmożoną trwałość ich zatrudnienia.

Ponadto, w ocenie Trybunału Konstytucyjnego, ustawodawca kształtując w art. 230 ust. 1 pkt 2 zasady doboru funkcjonariuszy, pozostawił Szefom Agencji nadmierny zakres swobody i uznaniowości, przez to że odwołał się do kryteriów nieadekwatnych w sytuacji, gdy wprowadzone zmiany w funkcjonowaniu służb specjalnych miały w istocie charakter organizacyjny, a nie strukturalny.

Tym samym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 230 ust. 1 pkt 2 ustawy jest niezgodny z art. 7 Konstytucji. Ponadto uznał, że przepis dopuszczający możliwość wypowiedzenia stosunku służbowego na podstawie niedających się jednoznacznie zweryfikować kryteriów pozostaje w sprzeczności także z art. 60 Konstytucji.

Odnosnie do zarzutu niezgodności art. 230 ust. 7 ustawy z art. 7, 32 i art. 60 Konstytucji oraz art. 25 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis ten w sposób nieuzasadniony różnicuje ochronę stosunku służbowego funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu i narusza w konsekwencji prawo równego dostępu do służby publicznej, ponieważ różnicuje sytuację prawną podmiotów takich samych lub podobnych.

Projektodawcy, realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego, zaproponowali przepisy pozwalające traktować okres pozostawiania poza służbą w związku ze zwolnieniem na podstawie art. 230 ust. 1 ustawy, jako okres służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Agencji Wywiadu.

W stosunku do funkcjonariuszy, którzy do dnia 12 sierpnia 2004 r. złożyli podanie o ponowne przyjęcie do służby lub złożyli skargę do sądu administracyjnego na decyzję o wypowiedzeniu stosunku służbowego, jako okres równorzędny ze służbą w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Agencji Wywiadu projektuje się przyjąć okres pozostawania poza służbą w wymiarze nieprzekraczającym okresu od dnia zwolnienia ze służby do dnia uprawomocnienia się wyroku sądu administracyjnego uchylającego rozkaz o zwolnieniu ze służby albo do dnia ponownego przyjęcia do służby.

W stosunku do funkcjonariuszy, którzy nie złożyli podania o ponowne przyjęcie do służby lub skargi do sądu administracyjnego w terminie do dnia 12 sierpnia 2004 r., jako okres równorzędny ze służbą w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Agencji Wywiadu projektuje się przyjąć okres pozostawania poza służbą w wymiarze od dnia zwolnienia ze służby do dnia 12 sierpnia 2004 r. W przypadku tych funkcjonariuszy okres od dnia zwolnienia ze służby do dnia 12 sierpnia 2004 r. będzie wliczany do okresu uprawniającego do świadczeń emerytalnych.

Rozwiązania przyjęte w senackim projekcie ustawy należy co do zasady uznać za słuszne i realizujące wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2004 r. uznający art. 230 ust. 1 i art. 230 ust. 7 ustawy za niezgodny z Konstytucją.

Wskazać można jedynie na konieczność uzupełnienia uzasadnienia do przedmiotowego projektu ustawy o powody przyjęcia daty 12 sierpnia 2004 r. jako ostatecznego terminu złożenia lub niezłożenia podania o ponowne przyjęcie do służby lub złożenia skargi do sądu administracyjnego na decyzję o wypowiedzeniu stosunku służbowego.

Przedmiotowy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2004 r., na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji został opublikowany w Dzienniku Ustaw z dnia 12 maja 2004 r. i z tym dniem wszedł w życie. Przyjęta w projekcie data 12 sierpnia 2004 r. ma umocowanie w art. 272 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.), zgodnie z którym skargę o wznowienie postępowania w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją,

wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż wejście w życie przedmiotowego projektu nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa w częściach: 15 – *Sądy powszechne* oraz 37 – *Sprawiedliwość*.

z wywami pozwona

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Michał Królikowski
Michał Królikowski
PODSEKRETARZ STANU